

آن چه بر جوان امروز می گذرد

<?xml encoding="UTF-8">

تمدن های معاصر در جهان آن قدر پر تحرک و سریع عمل می نمایند که علم اطلاع رسانی نیز گاهی برای درک موقعیت خویش، عقب می ماند. از این رو نسل حاضر با دنیایی مدرن تراز گذشته روبرو هستند؛ دنیایی که به دلیل سیستم های مجهز تبلیغاتی، قبضه شده و فرهنگ ها را چنان گسیل می دهد که گویا این ها همگی خودی بوده و بیگانگی احساس نمی شود.

بحران جهان امروز

جهان امروز، با بحران «از هم گسیختگی» روبرو است؛ زیرا از یک سو پیشرفت های علمی و تکنولوژی هر روز به جهانیان عرضه می شود و از سوی دیگر مشکلات روحی و معنوی مردم، حادثر و بزرگ تر می شود و این حالات روانی بحرانی ترین مشکل جامعه می باشد. به دنبال بهره برداری کشورها از توسعه یافتگی کشورهای پیشرفته و وارد نمودن تکنولوژی غرب، عارضه های بزرگ تهاجم فرهنگی و استفاده نابسامان از علم وارداتی گریبان گیر جهان سوم می گردد.

فقدان معنویت

نسل حاضر با دنیایی دل فریب و خالی از معنویات روبرو است. «تغذیه مادی» بشر امروزی، هماهنگ با «ارضاء نیاز معنوی» او نبوده و هماهنگ عمل ننمودن این دو نهاد موجب شده است که از طرفی رشد جلوه های دل فریب دنیا همه را در خود غرق نماید و از سویی کم رنگ شدن بایدها و نبایدها آن چنان گسترش یابد که احساس پوچی و بی هویتی بر همه لذت های مادی مستولی شود.

«و لا تکنونا کالذین نسوا الله فانساهم انفسهم اولئک هم الفاسقون» (1)

آمار داده شده از واقعیات جهان، پرده از این راز بزرگ - که شاید مهم ترین راز سعادت انسان باشد - برمی دارد که در جوامع مدرن امروزی، بشر برای رسیدن به گم شده خویش به همه چیز چنگ می زند، مثلاً در کشور امریکا شاهد رفتار نامتعادل جوانان؛ مانند استعمال سیگار 25 درصد، مشروبات الکلی 5/17 درصد، روابط جنسی 49 درصد، از 18 - 15 سالگی می باشیم. (2)

از این رو خودکشی در جوانان امریکایی در 3 دهه اخیر 300 درصد افزایش یافته است. (3)

جوانان این گونه کشورها در جست وجوی ایده آل های ساختگی هستند که به وفور برای هر نوع سلیقه و منشی ارایه شده است و رسانه های گروهی نیز خود مروج این فرهنگ می باشند.

این گونه به نظر می رسد که قسمت عمده سیستم اطلاع رسانی از روی قصد و یا بدون قصد، در تغییر هنجارهای ارزش اجتماعی، مؤثر است.

اطلاعات متعدد، همگی حامل پیام هایی است که بارزترین آن عبارت است از «هر چه ایجاد لذت و تفریح کند

مجاز بوده و می توان آن را تجربه نمود» در حالی که هرگز در عمل نمی توان پیرو چنین الگویی بود؛ زیرا نتیجه آن «عقب ماندگی معنوی» و «عدم تکامل» انسانی است.

آیا برای روح پر تلاطم بشر، پاسخ گویی قوی و فعال یافت می شود که غذای معنوی او را به بهترین و متنوع ترین شیوه عرضه کند؟ آیا سیستم تبلیغاتی «عرضه کننده های معنوی» آن قدر وسیع و پیرامنه است که سریع تر از آنتن های ماهواره ای عمل نماید؟ و اصولا برای تبلیغات چه ارزش هایی می توان از چهره الهی انسان استفاده کرد؟ و چگونه می توان نسل جوان امروز جهان را متوجه یافتن خویشتن خویش نمود؟

جامعه انقلابی ایران

جامعه فعلی ما، تجربه ی یک حیات روحی و معنوی قوی را به همراه خود دارد. لازم است به ذکر بعضی از خاطرات فراموش شده گذشته - که زیر بنای اصلی و اساس این کشور بودند - اشاره شود. ملت ما به دنبال یک همت والای مردمی که برخاسته از روح اعتقادی و ذاتی مردم بود به پا خاستند و بعد از انقلابی عظیم - که جز به وصل بودن به چشمه جوشان رحمت الهی، هیچ تصور دیگری از نحوه پیروزی آن نیست - دوره تکاملی جدیدی را آغاز نمودند.

الف. شروع انقلاب

جوانان آن روز انقلاب؛ به عبارت دیگر بعد از بحران بی خدایی، با ارزش هایی که رنگ معنویت داشت روبه رو شدند و چنان آن را جذب کردند که موجب شد در نسل آن روز انقلاب، انرژی پر شور جوانی صرف راه عقیده و ایمان گردد. کسی نبود که در آن برهه گوشه ای از این ارزش ها را جذب نکرده باشد. گو این که انسان بسیار فراموش کار است.

ب. دوران جنگ تحمیلی

بلافاصله بعد از انقلاب و با آغاز جنگ تحمیلی، جوانان خود ساخته، خود را در معرض امتحان الهی دیدند. ملاک، سبقت گرفتن از ویژگی های روحی جوانان نسل نو بود که بر پایه خودساختگی، عزت نفس و از خودگذشتگی بنا گردید. اینجاست که سخن قبلی بیشتر معنا پیدا می کند. در زمان جنگ و برهه لطیف خودسازی، غذای روحی و معنوی نسل آن روز از رشد مادی عرضه شده به آنان سبقت گرفته بود. آنان چنان از لطف الهی و نور خداوندی بهره مند شدند که ارزش های ملی کشور را دچار تغییر و تحول و جهت بندی نمودند.

ملاک ها دور می زد و اصل، ایمان، خدا محوری، دوری از خودمحوری، عدم خود پسندی و دوری از تشریفات بود. ارزش ها بر اساس انسانیت ها شکل می گرفت و خلاصه کلام، ملاک ها الهی بود. این جوانان دیگر جوانان زمینی نبودند، دستیابی به قله های بلند، گذشتن از بسیاری از دلبستگی ها و وابستگی ها را می طلبد و برای یافتن چنین گوهر عظیم، کمال هزینه لازم است. دادن خون صدها شهید گرانقدر حاکی از این است که برای ایجاد موج در جامعه، دادن خون گران مایه شهید بزرگترین نعمت الهی است.

ج. وضعیت جوانان پس از خاتمه جنگ تحمیلی

اما نسل حاضر، دوران پرشور بریدن از بی خدایی قبل از انقلاب و پناه بردن به ارزش ها را بعد از پیروزی آن کمتر درک کرده است. او در جامعه ای به دنیا آمده که بسیاری از ارزش ها جنبه شعارینه پیدا کرده اند و این بدترین مشکل در برخورد با جوان امروز است. گوشزد کردن ارزش های والای انسانی؛ مثل حفظ حجاب و دیگر ارکان الهی برای او جنبه عادت و روزمرگی یافته است. جامعه ای که به دنبال گذر زمان، بعضی از اصول اولیه را به صورت

کمرنگ و با نقص به او عرضه می کند، نمی تواند جوابی برای صدها سؤال او داشته باشد و گاهی این جواب ها چنان بد و ناموزون پاسخ داده می شود که او را در یک چهار چوب بسته و بدون عرضه روش اجرایی ممکن قرار می دهد.

پیشنهادهای

تکامل جوانان احتیاج به «ایجاد تصویری» برای جوانان، جوامع و کشورها دارد. باید زبانی مشترک ایجاد کنیم که نه تنها تعاریف این سن و مراحل رشد و تکاملش را در بر داشته باشد، بلکه فهمی مشترک از پایه ها و مبناها را ذکر نماید. (4)

با توجه به نفس پرتحرک انسان و قدرت تفکر و تدبر وی و تنوع طلبی که از خصوصیات ذاتی بشر است، می طلبد که علم و تحقیق که همان ابزار تفکر انسانی است، دست به دست هم داده و مسیر را برای او روشن سازند، تا بتواند بر اساس نیازها و خواسته های لازم راه زندگی را بیابد.

علم ابزاری است که به وسیله آن هدف بلند الهی که همان تعالی روح است میسر می شود. مراکز مطالعات مذهبی و علمی، ضمن همکاری و ارتباط با یکدیگر، شاخصه های مراحل رشد و تکامل انسانی را بر مبنای ارزش ها، علم و رفتار فردی و سازمانی برای رشد و تکامل نسل نو ارایه نمایند.

پی نوشت ها:

(1) سوره حشر، آیه 19.

2. Building Resiliency P.P11_14.National Assembly.1994

Academy For Educational Development, Foundations Forchane e1996, Second, Edition.

3. Hurbor view injury prevention and Research center.

(4) خلیلی، شیوا، مشکلات محیطی جوانان خاورمیانه در عصر اطلاعات، سومین کنفرانس زنان برای صلح در خاورمیانه، قبرس، اردیبهشت 1378.